

Rishikimi dhe Mbikëqyrja e buxhetit

Punëtorja e NARUC/ERRA mbi Rregullimin e Ndërmarrjeve të Shërbimeve Publike në Ekonomi të Tregut

nga

George Young

Bordi për Shërbime Publike i Vermontit

16 prill 2008

Mbikëqyrja dhe rishikimi i buxhetit

- ❖ Siç kemi diskutuar më herët, financimi autonom ndihmon në përgatitjen e buxheteve stabile dhe të parashikueshme
- ❖ Por edhe nëse kemi burim të ndarë financimi, rishikimi i buxhetit shfaqet si pjesë e mbikëqyrjes nga organet legjislative dhe politike
- ❖ Në këtë rast, do të ekzaminoj procesin e rishqyrtimit të buxhetit në Vermont, për të ofruar një shembull të nivelit tipik të mbikëqyrjes që ushtrohet ndaj agjencive rregullative në SHBA

Rishikimi/Miratimi i buxhetit të BSHP

- ❖ Disa nivele të rishikimit
- ❖ Përfshirja e Administratës (zyrës së Guvernatorit) dhe Legjislaturës
- ❖ Natyra e rishikimit zakonisht është e limituar

Hapat fillestarë

- ❖ Edhe pse fondet e BSHP nuk vijnë nga të ardhurat e taksave të zakonshme, administrata mëton t'i ndërmer ndryshimet buxhetore duke u krahasuar me programet tjera
- ❖ Hapi i parë në procesin e miratimit është përcaktimi i vlerës së gjithmbarshme të buxhetit
 - Zakonisht, zyra e Guvernatorit përcakton buxhetin total, duke u bazuar në vitin paraprak.
 - Sipas përvojës sonë, buxhetet janë të barabarta me vitin paraprak, shtuar vetëm inflacionin
 - Kësisoj mundësohet një vazhdimësi e mbajtjes së të njëjtit nivel të aktivitetit.

Hapat fillestarë (vazhdim)

- ❖ Redukimet buxhetore nuk janë të zakonshme
 - Siç u cek më parë, është e zakonshme që, së paku, të vazhdohet me nivelin e njëjtë të angazhimit
- ❖ Në momente të rritjes së volumit të punës, buxheti ndryshon për të reflektuar këto kërkesa të reja
- ❖ BSHP duhet të justifikojë të gjitha ndryshimet që mund të paraqiten në krahasim me shumën e përcaktuar nga administrata

Rishikimi i Propozimbuxhetit nga Administrata

- ❖ Pas hartimit të buxhetit, të bazuar në vlerën maksimale të përcaktuar nga administrata, ai i dorëzohet zyrës së Guvernatorit për rishikim
- ❖ Shtrirja e rishikimit zakonisht është e limituar
 - Pak mbikëqyrje të elementeve individuale
 - Në vend të kësaj, fokusi bie në shqyrtimin e faktit nëse buxheti total është konsistent me vlerën e lejuar
- ❖ Megjithatë, kujdes i veçantë i kushtohet elementeve vijuese:
 - Udhëtimeve
 - Konsulentëve
 - Pajisjeve
 - Punonjësve të ri
- ❖ Këto janë pika relativisht të vogla të buxhetit të BSHP

Rishikimi legjislativ

- ❖ Miratimi legjislativ i buxhetit është i domosdoshëm
 - Legjislatura duhet formalisht të miratojë fondet për Bordin
 - Bordi duhet të funksionojë brenda vlerës totale të buxhetit që është miratuar nga legjislatura
- ❖ Rishikimi legjislativ i buxhetit të BSHP zakonisht është bërë në masë të limituar, por ai gjithnjë është në dijeni mbi aktivitetet e Bordit

Rishikimi pas miratimit

- ❖ Zakonisht kryhet mbikëqyrje e operacioneve, për të siguruar ndërmarrjen e tyre përkitazi me buxhetin e miratuar
 - Zakonisht fokusohet në disa kategori të caktuara të shpenzimeve – siç janë shpenzimet për udhëtime
 - Gjithashtu, **bill-backs**
- ❖ Bordi siguron raporte të rregullta mbi shpenzimet dhe buxhetin – legislative parashtron pyetje kohë pas kohe

Rishikimi pas miratimit (vazhdim)

- ❖ Buxheti i BSHP nuk auditohet, por zyra e auditorit ndodh që t'i shqyrtojë regjistrat tonë
- ❖ Shteti mban një sistem kompleks kontabilar, në të cilin shënohen të gjitha shpenzimet
 - Kjo në masë të gjerë eliminon të gjitha mundësitë për mashtrime

Rishikimi i fondeve speciale

- ❖ Proses i ndarë për fonde speciale
- ❖ Shpenzimet për fondin për efikasitet energjetik menaxhohen përmes kontratës
 - Administratori i fondit merret me pagesat normale
 - Përcaktimi i mënyrës së shpenzimit të parave dhe madhësisë së buxhetit bëhet përmes negociatave para BSHP

Rishikimi i fondeve speciale (vazhdim)

- ❖ Procedurat i mundësojnë të gjitha palëve me interes të marrin pjesë dhe të ofrojnë mendimet e tyre mbi shpenzimet
- ❖ Pozita e administratës përfaqësohet nga Departamenti për Shërbime Publike
- ❖ Monitorimi i rregullatorit nga Departamentit
- ❖ Fondi për Efikasitet të Energjisë (dhe Fondi për Shërbime Universale) rregullisht i nënshtrohen auditimeve formale

Konkluzion

- ❖ Buxheti rishikohet çdo vit për tu siguruar konsistenca e tij me qëllimet fiskale të shtetit, edhe pse burimet e financimit janë të ndara
- ❖ Fushëveprimi i rishikimit ka tendencë të jetë i kufizuar